

ROZWÓJ CHRZEŚCIJAŃSTWA

*I rzekł do nich: Idźcie na cały świat
i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu.
(Mk 16,15)*

.....

Słowa Pana Jezusa bardzo jasno określili zadanie, jakie stało przed apostołami. Oto mieli ruszyć w podróż i nieść wszystkim Dobrą Nowinę. Nie powinni ograniczać się do swojej krainy, do konkretnej prowincji Cesarstwa Rzymskiego, ale iść do najdalszych krańców ziemi.

? Dziś z tym zadaniem kojarzymy głównie misjonarzy, którymi są tak osoby duchowne jak i świeckie. Prowadzą oni różnorodne działania, które mają na celu rozpowszechnianie religii i pozyskanie nowych wiernych.

? Czy znasz zakony, które prowadzą dziś działalność misyjną? Czy wiesz o niej coś więcej? Jak wyobrażasz sobie współczesną ewangelizację? Kto wezwany jest do tego, by głosić Dobrą Nowinę?

→ **KONTEKSTY**
Roland Joffe reż.
Misja
1986 r.

🔍 **SŁOWA KLUCZE:**
EWANGELIZACJA | ROZESŁANIE APOSTOŁÓW | MISJONARZ

POLACY W ZIEMII ŚWIĘTEJ

*Moja wizyta jest osobistą pielgrzymką
i duchową podróżą Biskupa Rzymu do
źródeł naszej wiary w Boga Abrahama
Izaaka i Jakuba
(Jan Paweł II, Jerozolima, 2000 r.)*

.....

Słowa, które wypowiedział św. Jan Paweł II podczas swojej pielgrzymki do Jerozolimy, podkreślają bardzo istotny aspekt peregrynacji do Ziemi Świętej. Te miejsca, to nie tylko znane nam z Ewangelii punkty, gdzie żył, nauczał i umarł Jezus Chrystus. To sięgające do samych początków naszej wiary ziemie Narodu Wybranego i jego historii zapisanej na kartach Starego Testamentu.

? Pielgrzymka jest podróżą do miejsc świętych podjętą z pobudek religijnych. Pielgrzymowanie odbywa się tak w większych grupach, jak i indywidualnie. Motywacją pątników może być zarówno wyrażenie wdzięczności, zadośćuczynienie, ale i wyrażenie odpowiedniej prośby.

? Jak myślisz, dlaczego pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Ziemi Świętej w 2000 r. była taka ważna?

→ **KONTEKSTY**
Juliusz Słowacki
Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu
1836-1839

🔍 **SŁOWA KLUCZE:**
PIELGRZYMKĄ | NARÓD WYBRANY | JEROZOLIMA

MATERIAŁY DLA KATECHETÓW

Oddajemy w Państwa ręce propozycję kart pracy, które mogą pomóc w rozwinięciu treści poruszanych na wystawie „Śladami Jezusa”. Powstały one, by ułatwić pracę z grupami zorganizowanymi młodzieży ostatnich klas szkoły podstawowej oraz uczęszczającej do szkół średnich. Drogowskazami są słowa Pisma Świętego (oraz w jednym przypadku wypowiedź św. Jana Pawła II). Stanowią one punkt wyjścia do dalszych rozmów z uczniami oraz zadań do wykonania. Do każdego fragmentu Ewangelii zaproponowano nawiązania do innych tekstów kultury.

ŚLADAMI JEZUSA

WYSTAWA MULTIMEDIALNA

W WIECZERNIKU

*Przykazanie nowe daję wam, abyście
się wzajemnie miłowali tak, jak ja was
umiłowałem; żebyście i wy tak się miłowali
wzajemnie. Po tym wszyscy poznają, żeście
uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajem-
nie miłowali. (J 13, 34-35)*

.....

W Wieczerniku Jezus po raz ostatni spotyka się ze wszystkimi swoimi uczniami. Nie tylko ustanawia tam sakramenty Eucharystii oraz kapłaństwa, ale również, wiedząc, że pozostało mu niewiele czasu, przekazuje apostołom swoją największą mądrość - prawdę o doskonałej Miłości. Zadaniem tych, którzy idą drogą Jezusa jest naśladowanie Jego miłości do wszystkich ludzi, nawet do wrogów.

? Jakie znasz inne wydarzenia z życia Jezusa, w których musiał oprzeć się pokusom, pokonać swoją ludzką naturę i w pełni zaufać Bogu Ojcu?

→ **KONTEKSTY**
Andrea Mantegna, *Modlitwa w Ogrójcu*
ok. 1460 r.
Mikołaj (Micklasch) Haberschrack
Modlitwa w Ogrójcu
kwatery polptyku augustiańskiego
ok. 1470-1480

🔍 **SŁOWA KLUCZE:**
OGRÓJEC | LUDZKA NATURA JEZUSA | MODLITWA

Miejsce, w którym Jezus wypowiedział te słowa to Wieczernik, czyli sala, w której Jezus wraz z apostołami spożył ostatnią wieczerzę. Badania wskazują, że znajdował się on najprawdopodobniej na piętrze domu Marii, matki św. Marka, Nikodema lub Józefa z Arymatei.

W którym momencie swojej męki, Jezus daje przykład doskonałej miłości, którą obejmuje nawet tych, którzy go skrzywdzili?

KONTEKSTY

Leonardo da Vinci, *Ostatnia Wieczerza*
między 1494 a 1498 r.
Andrew Lloyd Webber (muzyka) i Tim Rice (libretto)
Jesus Christ Superstar (opera rockowa)
1969-1970 r.

SŁOWA KLUCZE:
WIECZERNIK | OSTATNIA WIECZERZA | DOSKONAŁA MIŁOŚĆ

MODLITWA W GETSEMANI

*I odszedłszy nieco dalej, upadł na twarz i modlił
się tymi słowami: Ojcze mój, jeśli to możliwe,
niech Mnie ominie ten kielich! Wszakże nie jak
Ja chcę, ale jak Ty. (Mt 26, 39)*

.....

Podczas modlitwy w Getsemani (Ogrójcu) Jezus ujawnia swoją ludzką naturę i obawia się tego, co ma nastąpić. Jednak nieprzerwanie posłuszny jest woli swojego Ojca. Posłuszeństwo nie jest tym samym co niewolnictwo. Niewolnik wykonuje rzeczy wbrew swojej woli, natomiast życzeniem człowieka wolnego i posłusznego jest spełnianie woli kogoś innego. Postawa Jezusa w Getsemani przepełniona jest zaufaniem i miłością.

NA GOLGOCIE

Od godziny szóstej mrok ogarnął całą ziemię, aż do godziny dziewiątej. Około godziny dziewiątej Jezus zawołał donośnym głosem: *Eli, Eli, lema sabachthani?*, to znaczy *Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścił?* (Mt 27, 45-46)

.....

„Eli lama sabachthani” to jedna z siedmiu sentencji wypowiedzianych przez umierającego na krzyżu Jezusa. Przeżywa On na nim osamotnienie i traci wszelkie siły: jest zmęczony po nieprzespanej nocy, wykończony sądem i drogą krzyżową, ubiczowany i ukoronowany cierniem, wyszydzony.

Jezus umarł na Golgocie (w Miejscu Czaszki) - niewielkim wzniesieniu poza murami Jerozolimy. Trzeba wiedzieć, że prawo żydowskie zabraniało egzekucji i pochówków w obrębie miasta. Golgota została wybrana celowo na miejsce stracenia skazańców: wykonanie wyroku dokonywało się w miejscu publicznym, widzianym z daleka, dlatego budziło grozę i zniechęcało innych do nieposłuszeństwa.

Czy myślisz, że pytanie Jezusa, które pada z krzyża, jest wyrazem żalu, buntu i rozpacz? A może jest w nim jedynie poczucie bezsilności oraz samotności? Uzasadnij swoją odpowiedź.

KONTEKSTY

Matthias Grünewald
Ukrzyżowanie z Ołtarza z Isenheim
ok. 1506-1515 r.
Wilki
Eli lama sabachthani z albumu "Wilki"
1992 r

ZŁOŻENIE JEZUSA DO GROBU

Był tam człowiek dobry i sprawiedliwy, imieniem *Józef*, członek Wysokiej Rady. Nie przystał on na ich uchwałę i postępowanie. Był z miasta żydowskiego *Arymatei*, i oczekiwał królestwa *Bożego*. On to udał się do *Piłata* i poprosił o ciało *Jezusa*. Zdjął je z krzyża, owinał w płótno i złożył w grobie, wykutym w skałę, w którym nikt jeszcze nie był pochowany. (Łk 23, 50-53)

.....

W czasach Jezusa tradycyjnie ciała zmarłych Żydów owijano w trzy płótna pogrzebowe. Pierwsze z nich to *sinclon*, czyli wielka lniana chusta z dodatkiem indyjskiej bawełny. Była bardzo droga i wytwarzana jedynie pod Damaszkiem. Mogli sobie na nią pozwolić żydowscy arystokraci, a do tych należał *Józef z Arymatei*. Drugie z płócien to chusta potowa – *sudarion*. Ostatnim zaś rodzajem płócien grobowych były opaski służące do owinięcia zwłok.

Porównaj trzy teksty kultury: przytoczony fragment Ewangelii według św. Łukasza oraz dwa obrazy przedstawiające złożenie Jezusa do grobu. Jakże znajdujesz w nich punkty wspólne, a jakie różnice?

KONTEKSTY

Rafaël Santi
Złożenie do grobu
1507 r.
Caravaggio
Złożenie do grobu
1602-1604 r.

SŁOWA KLUCZE:
ŚMIERĆ JEZUSA | ZŁOŻENIE DO GROBU | CAŁUNY

NARZĘDZIA MĘKI PAŃSKIEJ

Tylko jeden z żołnierzy włócznią przebił Mu bok i natychmiast wypłynęła krew i woda. (J 19,34)

.....

Narzędzia Męki Pańskiej to przedmioty służące do zadawania bólu Jezusowi podczas Pasji. Po łacinie nazywają się *arma Christi* (co oznacza "broń Chrystusa" w walce przeciw grzechowi). Najważniejsze z nich to: bicz, korona cierniowa, krzyż, włócznia i gwoździe. W XIII w., gdy nastąpiło wzmożone zainteresowanie męką Jezusa, ludzie poświęcili więcej uwagi również narzędziom Męki Pańskiej.

Relikwie to przedmioty, które w Kościele katolickim darzymy specjalną czcią. Najcenniejszą są nimi szczątki (z łac. *reliquiae*: resztki) ciał osób świętych lub przedmioty, z którymi te osoby miały związek w czasie życia. Relikwie dzielimy na I, II i III stopnia.

Które z przedmiotów pokazanych na wystawie "Śladami Jezusa" Kościół uznaje za relikwie?

KONTEKSTY

Hans Memling
Sąd Ostateczny
1467-1471 r.
Peter Paul Rubens
Przebiecie włócznią
1620 r.
Mel Gibson reż.
Pasja
2004 r.

SŁOWA KLUCZE:
ARMA CHRISTI | RELIKWIA | ŚW. LOGIN

BAZYLIKA BOŻEGO GROBU

A na miejscu, gdzie Go ukrzyżowano był ogród, w ogrodzie zaś nowy grób, w którym jeszcze nie złożono nikogo. (J 19,41)

.....

Okoliczności pogrzebu Jezusa wymieniają wszyscy Ewangelieści. U św. Mateusza czytamy o tym, jak *Józef z Arymatei* wyprasza *Piłata* o ciało skazanego, zawija je w czyste płótno i składa w nowym grobie. Ten właśnie grób, który pozostał pusty stał się wielkim symbolem zwycięstwa Zmartwychwstałego. Już w IV w. ludzie przybywali do miejsca, w którym postawiono jedną z najważniejszych świątyń świata - Bazylikę Bożego Grobu, by modlić się i kontemplować zwycięstwo nad śmiercią. Nieprzerwanie do dziś dnia do Jerozolimy przybywają w tym samym celu, niezmiernie rzesze pielgrzymów.

Bazylika to obecnie chrześcijańska świątynia wielonawowa z nawą główną wyższą od naw bocznych, posiadającą okna ponad dachami naw bocznych. Pierwotnie, bazyliką nazywano budynek najwyższych urzędników starożytnych Aten. Natomiast w antycznym Rzymie znajdowała się przy forum i odgrywała rolę hali targowej.

Dlaczego Bazylika Bożego Grobu jest niezwykłym kościołem? Spróbuj podać co najmniej dwa argumenty przemawiające za tym stwierdzeniem. Przypomnij sobie, kto opiekuje się tą świątynią, co ona upamiętnia, czy jej dzieje były spokojne czy burzliwe – to pomoże Tobie odpowiedzieć na pytanie.

Z jaką postacią łączymy powstanie Bazyliki Bożego Grobu?

KONTEKSTY

Arcybazylika św. Jana na Lateranie
Bazylika św. Piotra na Watykanie

SŁOWA KLUCZE:
BAZYLIKA | ANASTASIS | POGRZEB JEZUSA

SŁOWA KLUCZE:
GOLGOTA | UKRZYŻOWANIE | MĘKA CHRYSZTUSA